Ministry's announcement, republished by the Judicial Power of Ukraine portal, presents both as steps towards stronger human rights protection, better court procedures and closer alignment with European and international standards. The first draft concerns forensic psychiatric examination in administrative offence cases and seeks to bring the procedure into line with the case law of the European Court of Human Rights, preventing unjustified interference with personal rights. Where there are sufficient indications that a person may have been legally insane at the time of the offence, the body hearing the case would order an examination only with the consent or at the request of the person or their legal representative; without consent, the offence report and case file would be sent to court immediately and within 24 hours at most. An examination without consent could be ordered only by a court on sufficient grounds, such as records of psychiatric care or evidence of inadequate behaviour during or after the offence. The second draft, prepared under the Rule of Law Roadmap for EU accession, aims to improve implementation of the Hague Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction. Heads of district courts of appeal would designate two local courts to hear return cases under special rules and time limits; a child could exceptionally be placed temporarily with relatives or other close persons if there is a risk of concealment; and Article 162 of the Family Code would be amended to prevent returning a young child to a person who committed domestic violence.

Keywords: forensic psychiatric examination, administrative offences, legal insanity, informed consent, European Court of Human Rights, international child abduction, Hague Convention, return of a child, domestic violence, Family Code of Ukraine, Ministry of Justice of Ukraine, draft law.

Першоджерело: *Міністерство юстиції України. Уряд підтримав законопроєкти Мін'юсту щодо судово-психіатричної експертизи та захисту дітей від міжнародного викрадення. Судова влада України. Реферат оприлюднено в журналі 22.10.2026.*

References

1. Ministerstvo yustytsii Ukrainy. Uriad pidtrymav zakonoproiekty Miniustu shchodo sudovo-psykhiatrychnoi ekspertyzy ta zakhystu ditei vid mizhnarodnoho vykradennia [The Government Endorsed Draft Laws of the Ministry of Justice on Forensic Psychiatric Examination and on Protecting Children from International Abduction] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. Vol. 11, No. 5 (65). URL: https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/19661-uryad-pidtrimav-zakonoproyekti-min-yustu-shodo-sudovo-psihiatrichnoyi-ekspertizi-ta-zahistu-ditej-vid-mizhnarodnogo-vikradennya (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

1.3. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІГРАФА

Назаров О. А.

УКРАЇНСЬКА ПОЛІГРАФОЛОГІЯ. НЕ ДЕТЕКТОР БРЕХНІ, А ІНСТРУМЕНТ ПРАВДИ: ЯК ДВОЄ ДНІПРОВСЬКИХ ПОЛІГРАФОЛОГІВ СТАЛИ ОДНІЄЮ КОМАНДОЮ — ІСТОРІЯ СІМ'Ї СОКОЛОВИХ[1]

DOI: 10.53672/ej.5.2026.07[1] Check for updates

Анотація. Нарис присвячено рідкісному для України явищу: подружжю, у якому чоловік і дружина обрали одну професію поліграфолога і паралельно працюють як психологи-консультанти. На прикладі дніпровських фахівців Олексія та Ірини Соколових показано, як складається професійний шлях поліграфолога від першого знайомства з методом в університетській ауди-

торії до власної приватної практики, навчальної школи й членства в міжнародних професійних товариствах. Матеріал підготовлено на основі розгорнутих письмових свідчень героїв, відомостей з їхніх офіційних сайтів, рецензії в журналі «European Polygraph» (2023) і праць Н. Гордона. Простежено шлях О. Соколова: економічна освіта, перепідготовка за кваліфікацією «психолог-практик» у Дніпропетровському національному університеті (2001–2003), навчання поліграфології (2009–2010), штатна робота в торговельній компанії, приватна практика з 2012 р. і понад три тисячі досліджень. Описано, як І. Соколова прийшла в професію через спостереження за роботою чоловіка, пройшла навчання у 2018 р. і здобула другу вищу освіту за спеціальністю «психолог» у ДНУ імені Олеся Гончара (2021–2024). Окреслено професійне кредо подружжя: суворе дотримання правил тестування, відмова від телевізійних шоу, «фургончиків» і поспішних тридцятихвилинних перевірок, повага до обстежуваної особи. Перший досвід О. Соколова засвідчив, що поліграф виявляє не лише неправду, а й правдивість. Показано, як психологія і поліграфологія доповнюють одна одну, як подружжя від 24 лютого 2022 р. виконує перевірки в інтересах оборони держави і як О. Соколов, який народився в Грузії, сприймає повторення агресії росії. Розглянуто безперервне підвищення кваліфікації в Колегії поліграфологів України та ISOPE і створення Школи поліграфології за домовленістю з ДНУ імені Олеся Гончара. Практичне значення нарису профорієнтаційне: він показує молоді й подружнім парам, що поліграфологія та психологія дають змогу будувати спільну справу на чесності, науковості й самостійності кожного фахівця.

Ключові слова: поліграфолог, поліграф, психолог, професійна сім'я, подружжя в професії, професійна орієнтація, психологічне консультування, скринінгові перевірки, етика поліграфолога, підготовка поліграфологів, Колегія поліграфологів України, ISOPE.

Ukrainian Polygraphology. Not a Lie Detector but a Tool for Truth: How Two Polygraph Examiners from Dnipro Became One Team. The Story of the Sokolov Family

Nazarov O. A.

Abstract. Married couples who share the same profession are rare in Ukraine, and among polygraph examiners they are rarer still. This feature article tells the story of Oleksii and Iryna Sokolov, polygraph examiners and psychologists from Dnipro, to show how a career in psychophysiological examination using a polygraph is built and how two specialists can share one vocation while keeping independent practices. The account draws on the subjects' detailed written testimony, their official websites, a review in European Polygraph (2023) and the work of N. J. Gordon. It traces Oleksii Sokolov's path from a management degree through retraining as a practical psychologist at Dnipropetrovsk National University (2001–2003), polygraph training (2009–2010), in-house screening for a trading company and private practice since 2012 with more than three thousand examinations. Iryna Sokolova entered the field after following her husband's cases, trained in 2018 and earned a second degree in psychology (2021–2024). The couple's professional creed is strict adherence to testing rules, rejection of televised and mobile van examinations and respect for the examinee; Oleksii's very first case showed that the polygraph also confirms truthfulness. The article shows how psychology and polygraph work complement each other, describes examinations conducted for national defence since 24 February 2022 and recounts Oleksii's experience of russian aggression against Georgia and Ukraine. Continuing education within the Association of Ukrainian Polygraph Examiners and ISOPE and a new polygraph school run with Oles Honchar Dnipro National University are presented. The article encourages young

people and couples to choose polygraph examination and psychology as an honest, evidence-based shared profession.

Keywords: polygraph examiner, polygraph examination, psychologist, professional family, married couple, career guidance, psychological counselling, pre-employment screening, professional ethics, polygraph training, ISOPE.

Вперше оприлюднено: *сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 05.11.2026; у номері — 05.11.2026; DOI:* ***10.53672/ej.5.2026.07***[1].

References

1. Nazarov O. A. Ukrainska polihrafolohiia. Ne detektor brekhni, a instrument pravdy: yak dvoie dniprovskykh polihrafolohiv staly odniieiu komandoiu — istoriia simi Sokolovykh [Ukrainian Polygraphology. Not a Lie Detector but a Tool for Truth: How Two Polygraph Examiners from Dnipro Became One Team. The Story of the Sokolov Family]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2026. Vol. 11, No. 5 (65). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.5.2026.07. URL: https://expertize-journal.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=19826 (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

1.4. ПРАВОВЕ ТА НАУКОВО-ПРИКЛАДНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Херсонський апеляційний суд

СУДОВА ПРАКТИКА. ПОДАЛЬШЕ УСИНОВЛЕННЯ ДИТИНИ НЕ СКАСОВУЄ РАНІШЕ УХВАЛЕНОГО РІШЕННЯ ПРО АЛІМЕНТИ[1]

Реферат. Херсонський апеляційний суд переглянув заочне рішення 2005 року про стягнення аліментів із біологічної матері (справа № 2-9098/05) і залишив його без змін, сформулювавши позицію щодо співвідношення аліментного обов'язку, позбавлення батьківських прав і подальшого усиновлення дитини. Матір позбавили батьківських прав, дитині призначили опікуна, а оскільки матеріальної допомоги на утримання дитини мати не надавала, у грудні 2005 року суд заочно стягнув із неї аліменти до досягнення дитиною повноліття. Оскаржуючи це рішення у 2026 році, відповідачка послалася на те, що її не повідомили про розгляд справи, що вона відмовилася від дитини в медичному закладі і що у 2008 році дитину усиновила її опікунка; на думку скаржниці, усиновлення припинило її обов'язок сплачувати аліменти. Апеляційний суд спирався на ст. 180 Сімейного кодексу України, за якою батьки зобов'язані утримувати дитину до досягнення нею повноліття, і на ч. 2 і 3 ст. 166 СК України, що прямо передбачають: позбавлення батьківських прав не звільняє особу від обов'язку утримувати дитину. Не визнав суд підставою для припинення цього обов'язку і відмову матері від дитини в медичному закладі з подальшою реєстрацією народження за заявою працівника закладу, пославшись на постанову Верховного Суду від 21 квітня 2021 року у справі № 2-3897/10. Вирішальним став момент виникнення та припинення правовідносин. На час ухвалення рішення в грудні 2005 року відповідачка залишалася матір'ю дитини, яка перебувала під опікою і ще не була усиновлена, а за ст. 225 СК України усиновлення вважається здійсненим із дня набрання законної сили рішенням суду; отже, особисті й майнові права та обов'язки між біологічною матір'ю і дитиною припинилися лише 2008 року, тобто вже після ухвалення рішення про аліменти. Скаргу залишено без задоволення, проте суд роз'яснив, що відповідачка може звернутися з окремим позовом про звільнення від сплати забо-